CYNGOR LLYFRAU CYMRU
BOOKS COUNCIL of WALES

GRANTIAU CYHOEDDI CYMRAEG

CANLLAWIAU AC AMODAU

TALIADAU I AWDURON – ARIAN A

A CANLLAWIAU

1 AMCANION A CHEFNDIR

Amcan y cynllun yw galluogi cyhoeddwyr i gynnig grantiau, prynu amser, comisiynau a thaliadau eraill i awduron llyfrau Cymraeg sy'n debyg o dderbyn grant cyhoeddi.

2 CYMHWYSTER

Pwy sy'n gymwys i ymgeisio?

Mae'r cynllun yn agored i gyhoeddwyr sy'n gymwys i dderbyn grantiau cyhoeddi Cyngor Llyfrau Cymru.

Ym mhob achos, y cyhoeddwr fydd yn gwneud cais i'r Cyngor Llyfrau, nid yr awdur. Os oes gan awdur ddiddordeb yn y cynllun, dylai gysylltu â chyhoeddwr.

Pa awduron a llyfrau sy'n gymwys i dderbyn cefnogaeth?

- Mae'r grantiau ar gael ar gyfer amrywiaeth eang o lyfrau i blant ac oedolion. Rhoddir y grantiau ar gyfer llyfrau sy'n addas i geisio am grant cyhoeddi gan y Cyngor Llyfrau yn unig.
- Gellir defnyddio arian Cynllun A i gynnig comisiynau o £4,000 hyd at £12,000 am weithiau gwreiddiol yn bennaf, Ni ellir rhoi comisiwn A ar gyfer cyfieithiad. Dylai cyhoeddwyr sy'n dymuno gwneud cais am arian cyfieithu droi at ganllawiau Grant B Awdur.
- Mae pwyslais y cynllun ar lyfrau i oedolion a llyfrau hwy i blant hŷn a phobl ifanc.
- Os yw awdur wedi derbyn ysgoloriaeth o ffynhonnell arall, ni all gael comisiwn A gan y Cyngor Llyfrau am yr un darn o waith.
- Wrth ddyfarnu grantiau bydd yr Is-bwyllgor yn ystyried os oes perygl o ariannu dwbwl. Gweler Atodiad 1 am restr o ystyriaethau a goblygiadau posibl.
- Mae'r Cyngor Llyfrau am annog datblygu awduron newydd, yn ogystal â chefnogi awduron profiadol. Fodd bynnag, bernir, gan amlaf, mai arian Cynllun B sydd fwyaf addas ar gyfer awduron newydd.
- Gyda rhai llyfrau bydd angen cydweithio, e.e. rhwng arbenigwr ar bwnc ac ysgrifennwr. Mewn sefyllfa felly gellir rhannu'r comisiwn/ffi rhwng y ddau awdur fel ei gilydd.
- Ni chefnogir hunangofiannau gydag arian Cynllun A. Ond fe ellir cefnogi hunangofiannau lle mae'r gwrthrych yn cael cymorth cyd-awdur. Mewn achos felly, mae modd i wrthrych y llyfr dderbyn hyd at £4,000 o'r gronfa hon.
- Ni ellir rhoi comisiwn A i awdur ysgrifennu llyfr am bobl sy'n fyw os nad yw'r bobl hynny yn dymuno i'r awdur ysgrifennu'r llyfr nac yn fodlon cydweithio â'r awdur ar y gwaith.

Cadeirydd Chairperson · Mrs Linda Tomos · Prif Weithredwr Chief Executive · Helgard Krause ·
Castell Brychan · Aberystwyth Ceredigion · SY23 2JB · T +44 (0)1970 624151 · E castellbrychan@llyfrau.cymru ·
llyfrau.cymru · gwales.com Elusen Gofrestredig · Registered Charity · Rhif Number 1192269 ·
Noddir gan Lywodraeth Cymru · Sponsored by Welsh Government

3 Y GRANT

- Cynigir grantiau o rhwng £4,000 a £12,000 tuag at brynu amser, comisiynu a chynnig taliadau eraill i awduron.
- Mae'r pwyslais o fewn Cynllun A yn bennaf ar gomisiynu deunydd gwreiddiol ar gyfer marchnad eang, yn ffuglen ac yn ddeunydd ffeithiol.
- Dyfernir pob un o'r grantiau gan Is-bwyllgor Datblygu Cyhoeddi'r Cyngor trwy broses ymgeisio gystadleuol.

Cynllun A (Llenyddol)

- Mae cronfa fechan o fewn i Gynllun A (Awduron) ar gyfer llyfrau ffeithol, beirniadol neu ddeongliadol sydd angen ymchwil sylweddol, na fyddent, o angenrheidrwydd mor boblogaidd.
- Cynigir hyd at £6,000 at brynu amser awduron.
- Ni fydd y gronfa yn ystyried ceisiadau ar gyfer ailysgrifennu traethodau ymchwil.
- Ni roddir grant os oes ffynhonnell arall ar gael ar gyfer yr awdur, e.e. mae darlithwyr prifysgol yn gallu cael tymhorau sabothol a.y.yb. ar gyfer ysgrifennu.

Cyffredinol

- Bydd y taliadau hyn yn ychwanegol at daliadau breindal arferol.
- Dylai cyhoeddwr drafod â phob awdur er mwyn cael gwybod os oes ceisiadau eraill ar y gweill ar eu cyfer. Mae'n bosibl i awdur weithio ar fwy nag un llyfr a noddir ar yr un pryd, ond ni all cyfanswm yr holl daliadau awdur o fewn un flwyddyn fod yn fwy na £15,000.

4 BLAENORIAETHAU A MEINI PRAWF AR GYFER CLORIANNU CEISIADAU

Prif flaenoriaeth Cynllun A yw galluogi comisiynu deunydd sydd wedi'i anelu at farchnad eang, yn bennaf:

- nofelau oedolion ac oedolion ifanc, lle gobeithir cynnal a datblygu nifer ac amrywiaeth y cynnyrch.
- hunangofiannau poblogaidd, gan gynnwys llawer wedi'u cyd-awduro a hunangofiannau sy'n cynnig amrywiad ar y ffurf gronolegol draddodiadol, gan roi ystyriaeth yn benodol i hunangofiannau gan ferched yn ogystal â dynion o gefndiroedd ethnig amrywiol.
- llyfrau poblogaidd sy'n gynrychioliadol o ran amrywiaeth cymdeithas a chydag ystyriaeth wedi ei roi i leisio profiadau bywyd awduron du, Asiaidd ac o leiafrifoedd ethnig, yn ogystal ag eraill gyda'r priodoleddau a amddiffynnir yn neddf Cydraddoldeb 2010.
- deunydd ffeithiol poblogaidd
- rhai 'llyfrau anrheg' uchelgeisiol o ran cynhyrchu a diwyg

Enghreifftiau yn unig yw'r rhain, bydd y Cyngor yn fodlon ystyried mathau eraill o ddeunydd a all fod yn boblogaidd.

Cloriennir ceisiadau hefyd yn ôl y meini prawf canlynol:

- record yr awdur o ran safon ei (g)waith, cadw at amserlen, gwerthiant llyfrau blaenorol, ceisiadau A Awdur blaenorol;

Cadeirydd Chairperson · Mrs Linda Tomos · Prif Weithredwr Chief Executive · Helgard Krause ·
Castell Brychan · Aberystwyth Ceredigion · SY23 2JB · T +44 (0)1970 624151 · E castellbrychan@llyfrau.cymru ·
llyfrau.cymru · gwales.com Elusen Gofrestredig · Registered Charity · Rhif Number 1192269 ·
Noddir gan Lywodraeth Cymru · Sponsored by Welsh Government

- hyd y llyfr;
- faint o amser y mae'r awdur yn bwriadu ei dreulio ar y gwaith;
- safon cynhyrchu'r cyhoeddwr;
- pa mor fuan y bwriedir gorffen y gwaith.

5 SUT A PHRYD I YMGEISIO

- Rhaid ymgeisio ar y ffurflen gais, sydd i'w chael o'r cyfeiriad ar ddiwedd y ddogfen hon.
- Rhaid cyflwyno disgrifiad o'r hyn a fwriedir, ynghyd â braslun 1-3 tt. o'r gwaith a'r rhesymau dros ei gomisiynu, gan nodi hefyd sut y bydd y llyfr yn cwrdd â'r meini prawf uchod a phwy yw'r farchnad arfaethedig. Disgwylir sampl byr (tua 10 tt., dyweder) o'r gwaith arfaethedig hefyd.
- Dylid trafod amserlen y gwaith arfaethedig yn ofalus gyda'r awdur, a chynnig amserlen realistig yn y cais. Mae'r Cyngor yn ymwybodol y gall y sefyllfa newid erbyn y bydd y cais yn cael ei drafod, a'i dderbyn neu'i wrthod, felly yn achos ceisiadau llwyddiannus rhoddir cyfle i gynnig amserlen ddiwygiedig yn y cytundeb. Mae'n bwysig fod pob ymdrech yn cael ei gwneud i gadw at yr amserlen honno. [Noder Pwynt 6 isod ynglŷn â goblygiadau methu cadw at yr amserlen.]

- Ystyrir ceisiadau A yng nghyfarfodydd yr Is-bwyllgor sy'n trafod ceisiadau yn benodol. Cynhelir cyfarfodydd yn rheolaidd. Hysbysir y cyhoeddwyr o'r union ddyddiadau ymlaen llaw a rhoddir gwybodaeth ar y we yn ogystal. (Mewn achosion eithriadol gellir ystyried ceisiadau rhwng cyfarfodydd a'u cadarnhau yn y cyfarfod ffurfiol canlynol.)

- Oherwydd yr amrywiaeth yn amserlen cyhoeddi'r gwahanol gyfrolau, bydd y gyllideb sydd ar gael yn amrywio o gyfarfod i gyfarfod.

Os cynigir grant, gwneir hynny yn unol ag amodau cyffredinol, yn ogystal ag unrhyw amodau arbennig a bennir yn achos cais unigol. **Disgwylir i bob ymgeisydd ymrwymo i'w derbyn wrth gyflwyno cais.**

Bydd cystadlu brwd am y grantiau hyn: y mae'n bwysig, felly, bod pob ymgeisydd yn dadlau ei achos yn y dull llawnaf posibl.

6 TALU'R GRANTIAU

Bydd y Cyngor yn rhyddhau'r arian i'r cyhoeddwr fesul cam, a dylai'r awduron dderbyn eu harian hwy yn yr un modd. Bydd angen cytundeb comisiynu rhwng y cyhoeddwr a'r awdur cyn dechrau rhyddhau'r arian.

- **Taliad 1**: ar ôl derbyn ffurflen hawlio gan y cyhoeddwr, ynghyd â chopi o'r cytundeb comisiynu wedi'i arwyddo gan y ddwy ochr, a hwnnw'n nodi'r amserlen ysgrifennu a thalu a'r telerau.
- **Taliad 2**: ar ôl derbyn ffurflen hawlio gan y cyhoeddwr yn tystio iddo dderbyn hanner y gwaith a'i fod yn fodlon arno.

Cadeirydd Chairperson · Mrs Linda Tomos · Prif Weithredwr Chief Executive · Helgard Krause ·
Castell Brychan · Aberystwyth Ceredigion · SY23 2JB · T +44 (0)1970 624151 · E castellbrychan@llyfrau.cymru ·
llyfrau.cymru · gwales.com Elusen Gofrestredig · Registered Charity · Rhif Number 1192269 ·
Noddir gan Lywodraeth Cymru · Sponsored by Welsh Government

- **Taliad 3**:
  naill ai ar ôl derbyn ffurflen hawlio gan y cyhoeddwr yn cadarnhau iddo dderbyn y gwaith cyflawn a'i fod o safon derbyniol i'w gyhoeddi
  neu ar gyhoeddi'r llyfr (eto, ynghyd â ffurflen hawlio).

Mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i dynnu £500 oddi ar y taliad olaf i awdur os yw'n cyflwyno gwaith cyflawn mwy na chwe mis ar ôl y dyddiad yn y cytundeb.

Os metha awdur a gorffen y gwaith ar ôl derbyn Taliad 1 neu Taliad 2 dylai'r cyhoeddwr drafod gyda'r Cyngor sut i ad-dalu'r grant a dderbyniwyd.

7 MONITRO A GWERTHUSO'R GWAITH A GEFNOGWYD

Bydd Cyngor Llyfrau Cymru'n gofyn am ffigurau gwerthiant ar gyfer pob llyfr a gefnogir gan y Grant Cyhoeddi.

Cymerir hyn i ystyriaeth wrth gloriannu ceisiadau pellach gan yr un awdur.

B AMODAU CYFFREDINOL

1 Cynigir y grant ar sail y wybodaeth yn y cais, ac mewn unrhyw ohebiaeth atodol. Ceidw Cyngor Llyfrau Cymru'r hawl i ailystyried y grant mewn achosion lle nad yw'r gwaith a ysgrifennir yn cyfateb i'r manylion a roddir ar y ffurflen gais.

2 Rhaid i'r sawl sy'n derbyn grant gydymffurfio ag unrhyw amodau a gofynion ychwanegol a nodir yn y cynnig grant ffurfiol neu mewn unrhyw lythyr eglurhaol.

3 Os na chyflenwir y dibenion y cynigiwyd y grant ar eu cyfer, neu ddim mewn da bryd, neu os na chydymffurfir â'r amodau perthnasol, gall Cyngor Llyfrau Cymru (drwy'r cyhoeddwr) fynnu bod y derbynnydd yn dychwelyd y cyfan neu ran o unrhyw grant allai fod wedi cael ei dalu.

4 Lle y comisiynir gwaith, dylai'r awdur dderbyn cytundeb comisiynu, yn cynnwys telerau ac amserlen ar gyfer y gwaith a'r taliadau. Rhaid cyflwyno copi wedi'i arwydddo o'r cytundeb cyn y gellir hawlio'r taliad grant cyntaf.

5 Mae'r holl daliadau awdur yn ychwanegol at y taliadau breindal a nodir yn y cytundeb cyhoeddi rhwng y cyhoeddwr a'r awdur.

6 Ni all yr un awdur dderbyn cyfanswm o fwy na £15,000 mewn un flwyddyn ariannol o'r gronfa awduron (Arian A a B).

7 Dylai'r awdur dderbyn unrhyw daliad awdur a hawliwyd oddi wrth y Cyngor Llyfrau o dan y cynllun o fewn mis i'r taliad gyrraedd y cyhoeddwr.

Cadeirydd Chairperson · Mrs Linda Tomos · Prif Weithredwr Chief Executive · Helgard Krause ·
Castell Brychan · Aberystwyth Ceredigion · SY23 2JB · T +44 (0)1970 624151 · E castellbrychan@llyfrau.cymru ·
llyfrau.cymru · gwales.com Elusen Gofrestredig · Registered Charity · Rhif Number 1192269 ·
Noddir gan Lywodraeth Cymru · Sponsored by Welsh Government

8 Fel arfer mae'n rhaid sicrhau o leiaf chwe mis rhwng cyhoeddi llyfrau tebyg gan yr un awdur. Os yw'r awdur yn cyhoeddi'n fuan gyda chyhoeddwr arall, dylid ymgynghori â'r Adran Datblygu Cyhoeddi i gael eglurdeb ar hyn.

9 Oni bydd cyfrol yn cael ei chyhoeddi oherwydd **marwolaeth** yr awdur, rhoddir gwybod i'r Is-bwyllgor Datblygu Cyhoeddi, a gofynnir i'r aelodau benderfynu a ddylai'r grant gael ei ad-dalu ai peidio.

10 Os bydd awdur yn methu â chyflawni'r gwaith am ba bynnag reswm (yn cynnwys salwch tymor hir, amgylchiadau personol a gofynion eraill), bydd y grant yn dod i ben ar ôl pum mlynedd a disgwylir i'r cyhoeddwr gyflwyno cais arall os yw'n dymuno cael grant newydd ar gyfer y gyfrol. Gall Cyngor Llyfrau Cymru fynnu bod y derbynnydd yn dychwelyd (drwy'r cyhoeddwr) y cyfan neu ran o unrhyw grant allai fod wedi cael ei dalu a/neu gellir trosglwyddo'r taliadau hynny i gyfrol/cyfrolau eraill o eiddo'r un cyhoeddwr.

11 Oni chyhoeddir cyfrol oherwydd amgylchiadau'r awdur, bydd gan y cyd-awdur a/neu'r golygydd hawl i gael eu talu am y gwaith y maent wedi'i gwblhau, os yw'n berthnasol.

12 Oni bydd cyfrol yn cael ei chyhoeddi oherwydd bod **cais am grant cyhoeddi unigol wedi'i wrthod** gan yr Is-bwyllgor Datblygu Cyhoeddi, a bod yr awdur eisoes wedi derbyn grant A/B Awdur, gofynnir i aelodau'r Is-bwyllgor benderfynu a ddylai'r grant gael ei ad-dalu ai peidio.

13 Os bydd awdur yn dymuno **newid cyhoeddwr** am ba bynnag reswm, disgwylir i'r cyhoeddwr gwreiddiol roi gwybod am hynny i'r Adran Datblygu Cyhoeddi. Gall y cyhoeddwr drosglwyddo'r grant A Awdur i'r cyhoeddwr newydd gyda'r awdur, ond disgwylir i'r cyhoeddwr newydd lunio cytundeb fydd yn amlinellu'r amserlen gyhoeddi, ac anfon copi o'r cytundeb i'r Adran Datblygu Cyhoeddi. Os na fydd cyhoeddwr newydd yn fodlon derbyn y comisiwn, bydd disgwyl i'r awdur ad-dalu'r arian i'r Cyngor Llyfrau. Dylai'r cytundeb rhwng y cyhoeddwr a'r awdur ddarparu ar gyfer hyn.

14 Disgwylir i lyfr a anelir at ddysgwyr sy'n derbyn grant gan y Cyngor gydymffurfio â safonau iaith y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Felly, rhaid i'r llyfrau fynd trwy Dîm Golygyddol CLLC i'w golygu i'r safonau hynny, yn ogystal â'u prawf ddarllen. O fynd trwy'r broses hon bydd y llyfr yn gallu dwyn brand cyfres Amdani a chael ei hyrwyddo trwy rwydwaith y Ganolfan. Dylai'r cyhoeddwr ymgynghori â Thîm Dylunio CLLC er mwyn sicrhau bod y dyluniad yn cydymffurfio â'r gyfres.

15 Disgwylir i bob llyfr gwreiddiol sy'n derbyn grant gan y Cyngor gael ei gyhoeddi fel e-lyfr yn ogystal, a'i osod ar ffolio.cymru ar yr un pryd a'r cyhoeddiad papur neu o fewn chwe mis, fan bellaf.

Cadeirydd Chairperson · Mrs Linda Tomos · Prif Weithredwr Chief Executive · Helgard Krause ·
Castell Brychan · Aberystwyth Ceredigion · SY23 2JB · T +44 (0)1970 624151 · E castellbrychan@llyfrau.cymru ·
llyfrau.cymru · gwales.com Elusen Gofrestredig · Registered Charity · Rhif Number 1192269 ·
Noddir gan Lywodraeth Cymru · Sponsored by Welsh Government

Atodiad 1

Wrth ddyfarnu arian o dan gynlluniau Arian A ac Arian B bydd yr Is-bwyllgor a'r Cyngor Llyfrau yn ystyried y cwestiynau canlynol:

- A yw'r awdur wedi derbyn cyflog amser llawn er mwyn gweithio ar y deunydd sy'n cael ei gyhoeddi?
- A gafodd unrhyw fath o gydnabyddiaeth ariannol, megis cyfnod o absenoldeb sabothol â thâl, ariannu grant (o ffynhonnell heblaw'r Cyngor Llyfrau), ysgoloriaeth, bwrsariaeth neu wobr ariannol ei dyfarnu er mwyn gweithio ar y deunydd a baratowyd ar gyfer y prosiect cyhoeddi?
- A oes ffynhonnell o ariannu megis y rhai a restrir uchod ar gael ar gyfer y gwaith arfaethedig?
- A oes cysylltiad rhwng y gwaith sydd i'w gyhoeddi â'r swydd a ddelir gan yr awdur?
- Os yw'r awdur yn cael ei gyflogi gan brifysgol, a fydd y cyhoeddiad arfaethedig yn cael ei gyflwyno ar gyfer Fframwaith Rhagoriaeth Ymchwil (REF)?
- A yw'r gwaith wedi'i gwblhau y tu allan i oriau gwaith neu yn ychwanegol i'r cyfrifoldebau disgwyliedig sy'n gysylltiedig â swydd?
- Oni bai bod ariannu'n cael ei ddyfarnu a fyddai'r gwaith yn debygol o gael ei gyhoeddi?
- A yw'r cais yn cyflwyno achos digonol cryf am yr angen i ariannu?

Os bydd yr Is-bwyllgor Datblygu Cyhoeddi o'r farn bod y gwaith wedi cael ei ariannu, neu y dylid ei ariannu o ffynhonnell ar wahân i'r Cyngor Llyfrau byddant yn ystyried y dewisiadau canlynol:

- Darparu ariannu ar gyfer dim mwy na 50% o'r uchafswm a ganiateir gan y cynllun.
- Mewn achosion lle nad yw'r Is-bwyllgor wedi'i argyhoeddi bod angen digonol wedi'i amlygu a bod y gwaith wedi derbyn arian sylweddol o ffynhonnell arall yna gellir gwrthod y cais am ariannu.

Ceir ffurflenni cais a gwybodaeth bellach oddi wrth:

Dr Lynne Williams
Adran Datblygu Cyhoeddi
Cyngor Llyfrau Cymru
Castell Brychan
Aberystwyth
Ceredigion, SY23 2JB
Ffôn: 01970 629554
E-bost: grantiau.cymraeg@llyfrau.cymru

MAE'R DDOGFEN HON HEFYD AR GAEL YN SAESNEG /
AN ENGLISH-LANGUAGE VERSION OF THIS DOCUMENT IS ALSO AVAILABLE

Cadeirydd Chairperson · Mrs Linda Tomos · Prif Weithredwr Chief Executive · Helgard Krause ·
Castell Brychan · Aberystwyth Ceredigion · SY23 2JB · T +44 (0)1970 624151 · E castellbrychan@llyfrau.cymru ·
llyfrau.cymru · gwales.com Elusen Gofrestredig · Registered Charity · Rhif Number 1192269 ·
Noddir gan Lywodraeth Cymru · Sponsored by Welsh Government